

“La narradora, com que és jove, es mira la vida com si fos una fotografia”

Manel Subirats i Costa (Mataró, 1963) s'estrena amb la novel·la *Aquelles nits de maig*, publicada per Edicions de 1984.

—Per què heu anat a la selva amazònica colombiana per a explicar aquesta història de la noia adolescent que hi arriba, en companyia del seu pare, i hi troba la seva tia, que hi fa de prostituta?

—Necessitava situar-la en un entorn que tingués pocs referents de cara al lector, que pogués construir un món virtual de ficció. Està situada a l'Amazones com podia estar-ho en una illa de l'arxipèlag japonès. Hi ha, però, un fet que ho justifica. Vaig conèixer aquesta història a Miraflores, a Colòmbia. Hi vaig ser. Per tant, m'anava bé perquè tenia molta documentació.

—La mateixa història?

—Vaig anar-hi a fer uns documentals i em van explicar que Miraflores neix a partir de la mineria il·legal de l'or, als 60. Em va interessar molt el fet que la població fos nouvinguda i només hi hagués homes, bars i prostitutes. Hi corria el diner fàcil i la població nadiua s'havia vist molt afectada, a banda que es va produir un problema de contaminació de les aigües. Vaig tornar-hi al cap d'un any i no vaig poder filmar res perquè la situació s'havia tornat molt perillosa. La gent anava pel carrer amb pistoles i resolien els conflictes a trets. Però llavors hi vaig conèixer un català que hi va arribar amb el seu pare i una germana bessona quan tenia vuit anys. El pare va desaparèixer aviat i ell va haver de buscar-se la vida de molt menut. També acabaria perdent el contacte amb la germana i no la tornaria a trobar fins al cap de molts anys, ja gran. I els dos fets, el cas de Miraflores i la història del català, en són la base argumental.

—Amb un canvi important, perquè tota la història està explicada des dels ulls d'una noia de quinze anys, la neboda de la prostituta.

—Em va resultar més còmode fer-ho així perquè, altrament, m'hauria hagut de documentar i inventar la vida dels dos germans, és a dir, el pare de la noia i la seva germana, la tia prostituta. En canvi, la noia, a mig camí de l'adolescència i la joventut, encara no sap moltes coses, no pertany al món dels adults i s'ho mira tot com si mirés una fotografia i n'extragués

Manel Subirats i Costa publica la novel·la *Aquelles nits de maig*, a Edicions de 1984.

les seves conclusions sense analitzar-ne a fons el perquè. També volia evitar una crítica de la societat colombiana, tema que et pot fer caure en el tòpic demagògic.

—No us ha fet cosa posar-vos en la pell d'una noia de quinze anys?

—No m'ho vaig plantejar fins que vaig donar l'original a llegir. Llavors vaig descobrir que, segons alguns, era una gosadia. Em va semblar que seria tan fàcil o tan difícil com posar-te a la pell d'un altre personatge.

—Per culpa de l'interès de la noia per la tia, el pare ha de desaparèixer, pràcticament.

—En aquell moment la noia descobreix la sexualitat i a través del contacte amb la tia fa el salt endavant cap a la maduresa. El pare és aquí sobrer.

—Calia mitificar la prostituta, fer-la atractiva, ferma. Una prostituta qualsevol, barrejada amb altres prostitutes en un bordell, no hauria exercit la fascinació que exerceix sobre la jove.

—Sí. És tot un personatge, ple d'humanitat. Ha portat una vida intensa i això em permet donar-li relleu i que la neboda hi estableixi un vincle sentimental. I, tot i haver portat una vida molt boja, pot ser capaç de ser més bona que altres. En contrast, presento la part fosca de personatges en aparença més positius o més com cal.

—De tant en tant us cal abandonar el relat principal, ja sigui per explicar fets referents a la vida anterior de la tia, o bé per seguir de prop la jove en la seva primera aventura sentimental. Això fa més amena la lectura.

—Quan vaig començar a pensar en la novel·la, m'imaginava que posava davant dels personatges totes les cartes de la baralla al seu abast. Com si els digués, decidiu vosaltres com continueu la partida, que jo intervindrè més tard. Es crea així la sensació que en qualsevol moment es pot donar qualsevol sortida. Això m'enllaça amb el que la tieta diu a la neboda que encara que sembli que hi ha coses que s'acaben només es transformen, que no pensi que les coses han de tenir sempre un final. Penso que és un dels factors, dels motius, essencials de la novel·la.

Lluís Bonada